

Βρυξέλλες, 12 Ιουνίου 2024
(OR. en)

11121/24

FISC 136
ECOFIN 708
ONU 77

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Πρώτη συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής για τη σύνταξη της εντολής για τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα (Νέα Υόρκη, 26 Απριλίου - 8 Μαΐου 2024)
– Ενημέρωση από την Προεδρία

Πρώτη συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής για τη σύνταξη της εντολής για τη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα

(Νέα Υόρκη, 26 Απριλίου - 8 Μαΐου 2024)

Ενημέρωση από την Προεδρία

1. Στις 22 Δεκεμβρίου 2023 η 78η σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ εξέδωσε το ψήφισμα 78/230 με τίτλο «Promotion of Inclusive and Effective International Tax Cooperation at the United Nations» (Προώθηση μιας αποτελεσματικής και χωρίς αποκλεισμούς διεθνούς συνεργασίας σε φορολογικά θέματα στα Ηνωμένα Έθνη). Το ψήφισμα εκδόθηκε με πλειοψηφία και υποστηρίχθηκε ευρέως από τις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως την ομάδα «Αφρική» και την G77. Στο ψήφισμα περιγράφεται μια διαδικασία θέσπισης σύμβασης-πλαισίου του ΟΗΕ για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα.

2. Η ώθηση για μια νέα πολυμερή φορολογική σύμβαση αποσκοπεί στη θέσπιση ενός πιο αποτελεσματικού και χωρίς αποκλεισμούς διεθνούς φορολογικού συστήματος το οποίο θα αντιμετωπίζει καλύτερα στις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών, θα προωθεί τη διαφάνεια και θα διασφαλίζει ότι όλες οι χώρες έχουν ισότιμο ρόλο στον καθορισμό του θεματολογίου και στη διαμόρφωση παγκόσμιων φορολογικών πολιτικών και κανόνων. Η αλλαγή αυτή έχει ως στόχο να διορθώσει τις εικαζόμενες ανισορροπίες και αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος της διεθνούς συνεργασίας σε φορολογικά θέματα.
3. Με βάση την εντολή του ΟΗΕ, η εντολή για τη σύμβαση-πλαίσιο για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα πρέπει να συνταχθεί από μια ανοικτή διακυβερνητική ad hoc επιτροπή υπό την καθοδήγηση κρατών μελών. Η ad hoc επιτροπή πραγματοποίησε την οργανωτική της συνεδρίαση στη Νέα Υόρκη στις 20-22 Φεβρουαρίου 2024. Δύο ουσιαστικές συνεδριάσεις έχουν προγραμματιστεί για τη συνέχιση των ανατεθειμένων από την οδηγία εργασιών: η πρώτη από τις 26 Απριλίου έως τις 8 Μαΐου 2024 και η δεύτερη από τις 29 Ιουλίου έως τις 16 Αυγούστου 2024, αμφότερες στη Νέα Υόρκη, ημερομηνία έως την οποία θα πρέπει να ολοκληρωθούν οι εργασίες. Οι διαπραγματεύσεις επί του κειμένου της σύμβασης θα προχωρήσουν στο μεταγενέστερο στάδιο.
4. Κατά τη διάρκεια της βελγικής Προεδρίας, η Ομάδα «Φορολογικά θέματα – Υψηλού επιπέδου» παρακολουθούσε τακτικά τις εξελίξεις της διαδικασίας του ΟΗΕ και συντόνισε τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της στο πλαίσιο του Συμβουλίου. Η βελγική Προεδρία υπέβαλε πρόταση θέσης εξ ονόματος της Ένωσης και των κρατών μελών της και έλαβε υπόψη όλες τις απόψεις των κρατών μελών για την επίτευξη κοινής θέσης. Η θέση εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της όσον αφορά την πρώτη ουσιαστική συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής εγκρίθηκε στις 25 Απριλίου 2024¹. Η θέση τάσσεται υπέρ ενός ισχυρού πλαισίου για τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών με σκοπό τη διασφάλιση ενός δίκαιου, αποτελεσματικού και χωρίς αποκλεισμούς παγκόσμιου φορολογικού συστήματος. Η θέση τονίζει τη σημασία μιας βασισμένης σε κανόνες διεθνούς τάξης, της δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς συνεργασίας σε φορολογικά θέματα και της προώθησης του παγκόσμιου διαλόγου για τη δημιουργία συνεργειών πολιτικής. Η ΕΕ υποστηρίζει την ευθυγράμμιση της προτεινόμενης σύμβασης με τις υφιστάμενες διεθνείς φορολογικές πρωτοβουλίες προκειμένου να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να διασφαλιστεί η συνοχή. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της τάσσονται υπέρ της συναινετικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων που θα περιλαμβάνουν τις απόψεις όλων των χωρών, και τονίζουν τη σημασία της στήριξης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) μέσω αποτελεσματικών φορολογικών πολιτικών.

¹ ST 9129/24 REV 1

5. Οι συζητήσεις κατά την πρώτη ουσιαστική συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής επικεντρώθηκαν στην πιθανή δομή της εντολής, συμπεριλαμβανομένων ουσιαστικών στοιχείων της σύμβασης και πιθανών θεμάτων που αφορούν δεσμεύσεις υψηλού επιπέδου. Στη συνεδρίαση εξετάστηκε επίσης το ζήτημα της ταυτόχρονης ανάπτυξης πρώιμων πρωτοκόλλων.
6. Όσον αφορά σημαντικά ζητήματα, οι βασικές συζητήσεις εστίασαν στην έννοια της κινητοποίησης εγχώριων πόρων και στον ρόλο της δημιουργίας ικανοτήτων, στη σημασία της αποτελεσματικής φορολόγησης των ατόμων με περιουσία μεγάλης καθαρής αξίας και στα πιθανά φορολογικά μέτρα αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών προκλήσεων. Τα πλέον αμφιλεγόμενα ζητήματα ήταν η δίκαιη φορολόγηση του εισοδήματος των πολυεθνικών επιχειρήσεων και η φορολόγηση των διασυνοριακών συναλλαγών. Υπάρχει επίσης ο κίνδυνος αλληλεπικάλυψης με τη λύση δύο πυλώνων του ΟΟΣΑ. Ένα άλλο διχαστικό ζήτημα ήταν η πιθανή ανάπτυξη πρώιμων πρωτοκόλλων, ιδίως αν θα πρέπει πρώτα να αναπτυχθεί η σύμβαση-πλαίσιο και μόνο στη συνέχεια τα πρωτόκολλα, ή να αναπτυχθούν ταυτόχρονα τα πρωτόκολλα για επείγοντα ζητήματα. Μεταξύ των πιθανών ζητημάτων που έθεσαν οι αντιπροσωπίες όσον αφορά τα πρώιμα πρωτόκολλα περιλαμβάνονται τα εξής: παράνομες χρηματοοικονομικές ροές, φορολόγηση διασυνοριακών υπηρεσιών, φορολόγηση της ψηφιακής οικονομίας, πρόληψη και επίλυση διαφορών, φορολόγηση των ατόμων με περιουσία μεγάλης καθαρής αξίας, περιβαλλοντικές προκλήσεις, ανταλλαγή πληροφοριών και φορολογικά κίνητρα.
7. Ο/η πρόεδρος της ad hoc επιτροπής πρότεινε χρονοδιάγραμμα σχετικά με τα επόμενα βήματα, συμπεριλαμβανομένων της κυκλοφορίας προσχεδίου εντολής και ευκαιριών για γραπτές παρατηρήσεις από τα κράτη μέλη του ΟΗΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη ενόψει της δεύτερης ουσιαστικής συνεδρίασης.

8. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της διαδραμάτισαν ενεργό ρόλο στις συζητήσεις στο πλαίσιο της ad hoc επιτροπής. Η συμφωνηθείσα θέση διατυπώθηκε από την αντιπροσωπία της ΕΕ στα Ηνωμένα Έθνη εξ ονόματος της ΕΕ και των κρατών μελών της και από το Βέλγιο ως κράτος μέλος που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου εξ ονόματος των κρατών μελών της ΕΕ κατά την έναρξη της πρώτης ουσιαστικής συνεδρίασης της ad hoc επιτροπής στις 26 Απριλίου 2024. Η κοινή θέση υποστηρίχθηκε και συμπληρώθηκε από άλλα κράτη μέλη που συμμετείχαν στη συνεδρίαση. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, η βελγική Προεδρία, η αντιπροσωπία της ΕΕ και οι υπηρεσίες της Επιτροπής συνεργάστηκαν στενά για τη διεξαγωγή τακτικών συνεδριάσεων ανταλλαγής πληροφοριών και συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ. Επιτράπηκε επίσης η εξ αποστάσεως συμμετοχή των αντιπροσωπιών από τις πρωτεύουσες και των Συμβούλων/Ακολούθων για φορολογικά θέματα με έδρα τις Βρυξέλλες. Οι εν λόγω συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν εναλλάξ με τις συνεδριάσεις της περιφερειακής ομάδας του ΟΗΕ της Ομάδας Δυτικοευρωπαϊκών και Άλλων Κρατών (WEOG), κατόπιν των οποίων όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ ενημερώθηκαν σχετικά με τις τελευταίες συζητήσεις. Πραγματοποιήθηκαν επίσης δραστηριότητες ενημέρωσης σε τρίτες χώρες, καθώς και συναντήσεις με σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, όπως συζητήθηκε επί τόπου.
9. Η πρώτη ουσιαστική συνεδρίαση της ad hoc επιτροπής σηματοδότησε ένα κρίσιμο βήμα στην προετοιμασία του σχεδίου εντολής για το νέο νομικά δεσμευτικό μέσο όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία σε φορολογικά θέματα. Ενώ επιβεβαιώθηκε η σημασία της αποτελεσματικής, δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς διεθνούς συνεργασίας σε φορολογικά θέματα, επισημάνθηκαν κατά τη συνεδρίαση οι σημαντικές διαφορές στις θέσεις των διαφόρων κρατών μελών και ομάδων του ΟΗΕ, ιδίως μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών. Απομένει να πραγματοποιηθεί σημαντικό έργο προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος και ελπίζουμε να επιτευχθεί συναίνεση ως προς ορισμένα ζητήματα, με διασφάλιση ότι το πλαίσιο αντιμετωπίζει αποτελεσματικά στις ανάγκες όλων των χωρών.